

Leonard Cohen, *Nádherní poražení (Beautiful Losers, 1966)*

Chci vytlouci [dopis F. vypravěči] na americkém monolitu krásnou barevnou modřinu. Chci, aby se země rozdělila na půlky, aby se také lidé naučili dělit svůj život na půlky. Chci, aby Historie s ostrými bruslemi na nohou skočila Kanadě na hřbet. Chci okraj plechovky, s jehož pomocí bych mohl sát Americe z hrdla. Chci dvě stě milionů lidí, kteří budou vědět, že všechno může být jinak, třeba i postaru jinak. [...]

Angličani s námi dělali to, co my jsme udělali s Indiány, a Američani udělali Angličanům to, co udělali nám. Žádal jsem pomstu pro všechny. [...]

Mám v úmyslu zbavit tě tvého posledního břemene, zbytečné Historie, pod jejímž břemenem ve zmatku úpíš. Lidé s tvou povahou se nedostanou o moc dál než ke Křtu.

(BL 167-169)

Toužím po nezávislosti Quebecu, ale není to jenom proto, že jsem Francouz. [...] Není to jenom proto, že vím, že vznešené věci jako osud a vzácný duch se musí dobývat pomocí špinavých věcí jako vlajky, armády a cestovní pasy. (BL 167)

Tvůj učitel ti předvádí, *jak se to děje*.

Teď kráčeji jinak, ti mladí muži a ženy z Montrealu [...] Ramena se napřimují a orgány vesele signalizují přes průhledné spodní prádlo. Dobré šoustačky se jako náklad veselých plovoucích krys přesunuly z mramorových anglických nábřeží do revolučních kaváren. Po Rue Ste. Catherine, patronky starých panen, kráčí láska. Historie zavazuje popraskané tkaničky lidského osudu a pochoduje dál. Nenech se zmást“ národní hrdost je věc hmatatelná“ měří se tím, kolik vztyčených ptáků ční za osamělým snem, měří se na decibely ženského stenu. (BL 167)

- Až v mých nozdrách přestane proudit vzduch, tělo mé duše se vydá na dlouhou cestu domů. Zatímco budu mluvit, dívej se na to zjizvené, vrásčité tělo. Krásné tělo mé duše se vydá na těžkou a nebezpečnou cestu. Mnohým se nepoštěstí dojít na její konec, ale mně ano. Po padlém kmenu přejdu zrádnou řeku. Zuřivý proud se mne pokusí narazit na ostrá skaliska. Po nohou se mi bude ohánět velký pes. Potom se vydám po úzké stezce mezi poskakujícími balvany; mnozí budou rozdraceni, ale já budu mezi těmi kameny tančit. Dívej se na to tělo starého Mohawka, Kateřino, když s tebou mluvím. Vedle stezky stojí chatrč vystavěná z kůry. V chatrči žije Oscotarach, probíječ hlav. Stanu pod ním a on mi vytáhne mozek z lebky. To dělá všem, kdo procházejí kolem. Je to nutné, aby byli připraveni na Věčný hon. Dívej se na tohle tělo a poslouchej.

- Ano, strýče.

- Co vidíš?

- Tělo starého Mohawka.

- Dobře. Teď mě přikrej. Neplač. Teď ještě neumřu, vysním si nějaký lék.

- Ach, strýče, mám takovou radost.

(BL104)

Ruku v ruce [vypravěč a F.] jsme se procházeli po úzkých přístavních uličkách Montrealu. Dívali jsme se, jak do nákladových prostor čínských lodí dopadají spršky obilí. Viděli jsme geometrii racků, kteří kroužili v dokonalých kruzích kolem středových odpadků. Sledovali jsme, jak se velké parníky cestou po rozšiřující se řece sv. Vavřince s houkáním zmenšují na zářivé kánoe z březové kůry, potom na zpěněné hřebeny vln a nakonec na světle fialový opar vzdálených kopců.

Proč se pořád takhle usmíváš? To tě ještě nebolí obličej?

Usmívám se, protože myslím, že jsem tě naučil dost.

Ruku v ruce jsme stoupali uličkami na horu Mont Royal, podle níž se město jmenuje. Nikdy předtím nezářily obchody na Ste. Catherine Street tak jasně a polední dav neproudil kolem tak vesele. Zdálo se mi, jako bych to všechno viděl poprvé, barvy dívoce jásaly jako první skvrnky na sobí kůži.

Koupíme si u Woolwortha párek v rohlíku.

A budeme ho jíst s propletenýma rukama a riskovat, že se pokapeme hořčicí.

Kráčeli jsme na západ po Sherbrook Street směrem k anglické části města. Okamžitě jsme ucítili napětí. Na rohu Lafontaineova parku jsme zaslechli provolávaná hesla nějaké demonstrace.

Quebec Libre!

Quebec Oui, Ottawa Non!

Merde à la reine d'Angleterre!

Elizabeth Go Home!

V novinách se zrovna psalo o tom, že královna Alžběta chce v říjnu přijet do Quebecu na oficiální návštěvu.

Ten dav se mi nelíbí, F. Pojďme rychlejc.

Ne, ten dav je nádherný.

Proč?

Protože si myslí, že jsou černoši, a lepší pocit v tomhle století ani nemůže mít.

F. mě odtáhl za paži přímo do středu toho pozdvižení. Mnozí demonstranti měli na sobě trička s nápisem QUEBEC LIBRE. Všiml jsem si, že každému stojí, včetně ženských. Na podstavci památníku stál známý mladý filmový producent a promlouval k jásajícímu shromáždění. Na bradě měl řídký plnovous a byl oblečený do agresivní kožené bundy, jaké jsou často vidět na chodbách L'Office National du Film. Jeho hlas zněl jasně. F-ův judistických chvat mne přiměl, abych mu pozorně naslouchal.

- Dějiny!, volal ten mladík přes naše hlavy. Co máme dělat s dějinami?

Ta otázka je všechny rozzuřila.

Dějiny! volali. Vraťte nám naše dějiny! Angličani nám ukradli dějiny!

F. se ponořil hlouběji do masy. Automaticky nás přijala, jako tekoucí písek, který polyká laboratorní obludu. Ozvěna mladíkova hlasu visela nad námi jako jako nápis na nebi.

- Dějiny! pokračoval. Dějiny rozhodly, že v bitvě o zemi budou Indiáni poraženi Francouzi.

V roce 1760 dějiny rozhodly, že Francouzi mají být poraženi Angličany!

- Fúúú! Pryč s Angličany!

Pocítil jsem příjemné lehtání kolem kostrče a lehounce jsem se otřel o tenké nylonové šaty nějaké fanatičky, která jásala za mnou.

Roku 1964 dějiny rozhodují, ne, dějiny žádají, aby Angličané vydali tuto zemi, kterou tak málo milovali, aby ji vydali Francouzům, aby ji vydali nám!

Bravo! Mon pays malheureux! Quebec Libre!

Cítil jsem, jak mi po pytlových kalhotách klouže jakási ruka; byla ženská, protože měla dlouhé nehty, hladké a zahrocené jako trup letadla.

Do hajzlu s Angličanama! zařval jsem nečekaně.

To je vono, zašeptal F.

Dějiny vyžadují, aby byli Vítězové a Poražení. Dějinám nezáleží na spravedlnosti, dějinám jen záleží na tom, kdo je právě na řadě. A já vám kladu otázku, přátelé, kladu vám jednoduchou otázku : Na kom je řada dnes?

Na nás! zněla ohlušující odpověď.

Dav, jehož radostnou částičkou jsem se stal, se ještě více přitiskl k památníku, jako by byli matkou na šroubu, stále víc utahovanou klíčem města, po jehož vlastnictví jsem toužili. Rozepnul jsem si opasek, aby její ruka mohla zajet hlouběji. Neodvážil jsem se otočit, abych

se na ni podíval. Nechtěl jsem vědět, kdo to je – připadalo mi to naprosto nedůležité. Cítil jsem, jak se její ňadra obalená nylonem roztékají po mých zádech a obtiskují mi na košili vlhká kolečka.

Včera byla řada na anglo-saském bankéři, aby na montrealských kopcích zanechal své jméno. Dnes je řada na quebeckém nacionalistovi, aby zapsal své jméno do cestovního pasu nové Vavřínecké republiky!

Vive la République!

Bylo to na nás příliš mnoho. Téměř beze slov jsme zařičeli na souhlas. Chladivá ruka se otočila, takže mě nyní měla v dlani a mohla snadno do ochlupených záhybů. Nad námi poletovaly klobouky jako pukající zrnka kukuřice a všem bylo jedno, jaký klobouk jim nakonec přistane na hlavě, protože klobouk jednoho byl kloboukem všech.

[...]

F. se od nás trhnul, aby se dostal blíže k řečníkovi. Zajel jsem dozadu i druhou rukou a uchopil ji za pravou půlku. Přísahám, že jsme byli jako Gumový muž a Gumová žena, protože se zdálo, že jí mohu dosáhnout kamkoli, a stejně tak ona cestovala po mén spodním prádle beze sebemenší námahy. Začali jsme se pohybovat v rytmu daným pravielným oddechováním davu, který byl naší rodinou a líhni naší touhy.

[...]

Shromáždění se začalo rozcházet a řetězec se rozpadal. Mluvčí se ztratil z podstavce. Najednou jsem stál tváří v tvář všem ostatním. Odcházeli. Chytil jsem je za klopy a za rukávy.

Nechod'te ještě! Ať mluví dál!

[...]

Požádal jsem tři svalovce s tričky QUEBEC LIBRE, aby mne zvedli na ramena. Pokoušel jsem se zachytit nohou o pás jejich kalhot, abych se mohl vyškrabat na jejich trika a promluvit k rozpadající rodině z výšky jejich ramen.

Sundejte ze mě toho pošuka!

Vypadá jako Anglán!

Vypadá jako Žid!

Nemůžete přece odejít! Ještě jsem se neudělal!

Ten chlap je úchyl!

Dáme mu přes držku. Nejspíš to bude úchyl.

Vočuchává holkám ruce.

Čuchá si k vlastním rukoum!

Je divnej.

Pak se vedle mne objevil F., velký F., který dosvědčil mou zachovalost a vyvedl mne z parku, který už nebyl ničím jiným než obyčejným parkem plným labutí a papírků od bonbónů. Ruku v ruce jsem kráčeli po sluncem zalité ulici.

F., vykřikl jsem. Já jsem se neudělal. Zase mi to nevyšlo.

Ne, zlato, složils ji.

Co jsem složil.

Zkoušku.

Jakou zkoušku?

Tu předposlední.

(BL 107-112)